1. KOBIERCE BIAŁYCH KWIATÓW
ŚNIEŻYCOWY JAR

Nadleśnictwo Łopuchówko

Jednym z nielicznych miejsc na nizinach, gdzie można podziwiać **śnieżycę wiosenną**, podobną z wyglądu do popularnych przebiśniegów, jest teren Leśnictwa Starczanowo. Śnieżyca to symbol wiosny, który kwitnienie rozpoczyna w lutym lub w marcu każdego roku. W Polsce w stanie naturalnym występuje Sudetach i Karpatach oraz nielicznie na Nizinie Śląskiej. Dla przybywających do rezerwatu zmotoryzowanych turystów przygotowane są specjalne parkingi leśne. Osoby ceniące czynny wypoczynek dojdą do rezerwatu ścieżką turystyczną biegnącą ze Starczanowa lub z Uchorowa.

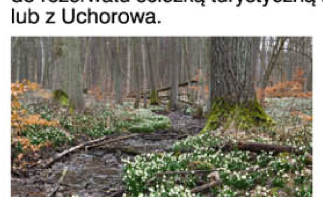

Rezerwat leży na terenie poligonu wojskowego, stąd wejście do rezerwatu w okresie kwitnienia jest możliwe tylko i wyłącznie w wyznaczone weekendy. Informację o tym znajdziesz wczesną wiosną na stronie internetowej Nadleśnictwa Łopuchówko i na jego profilu Facebook.

Ważne: Obiekt okresowo udostępniany turystycznie.

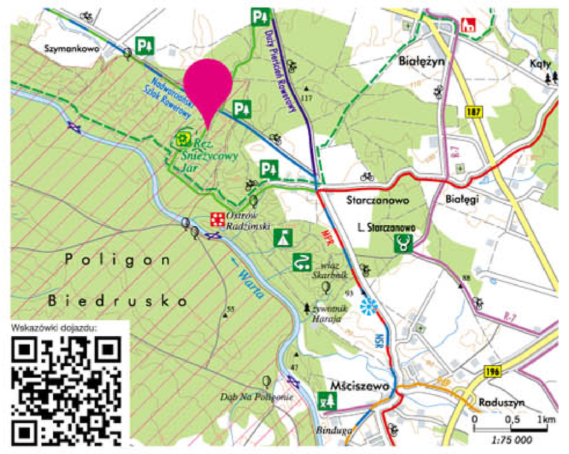

Wskazówki dojazdu:

2. KRATERY METEORYTOWE
METEORYT MORASKO

Nadleśnictwo Łopuchówko

Ok. 5000-3000 lat p.n.e. w **Górę Moraską** – czyli najwyższe wzniesienie w okolicy dzisiejszego Poznania uderzyła duża bryła **meteorytu żelaznego**, która rozpadła się na wiele odłamków. Powstały w tych miejscach kratery, które przekształciły się w śródleśne jeziorka i stworzyły unikalne siedliska przyrodnicze, charakteryzujące się bogatą florą oraz fauną.

Utworzono tutaj **rezerwat** przyrody **„Meteoryt Morasko"**. Na jego terenie występuje aż 9 gatunków płazów. Wycieczkę możesz rozpocząć od parkingu leśnego „Meteoryt Morasko", a na trasie znajdziesz ścieżkę astronomiczną z tablicami edukacyjnymi. Pozostałości meteorytu możesz obejrzeć w pobliskim **Muzeum Ziemi**.

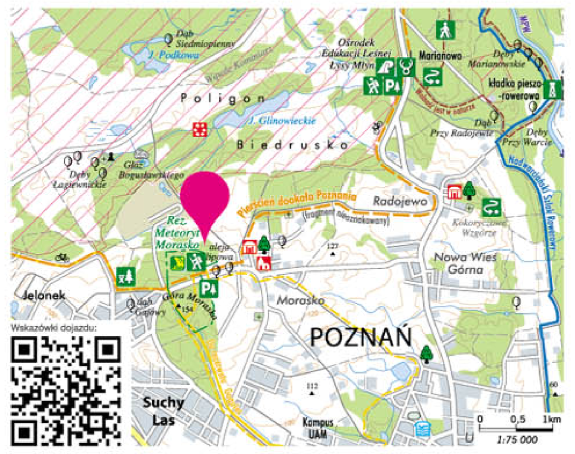

Wskazówki dojazdu:

3. ZWIASTUNY WIOSNY
KOKORYCZOWE WZGÓRZE

Nadleśnictwo Łopuchówko

Romantyczne ruiny, łanowo kwitnące wiosenne rośliny i bogata kolekcja drzew. To właśnie jest park w Radojewie zwany również **Kokoryczowym Wzgórzem**. Swoją nazwę zawdzięcza kwitnącej na wiosnę kokoryczy. Park w Radojewie to także miejsce kwitnienia ranników zimowych, pierwszych zwiastunów wiosny.

Park swą historią sięga początków XIX wieku. Był on wówczas ozdobą pałacu letniego rodziny von Treskow. Historię parku oraz lokalną faunę i florę poznasz na **ścieżce edukacyjnej** o długości ok. 1,5 km. Jej przejście zajmie Ci mniej więcej godzinę. Jeśli masz więcej sił i nieco wolnego czasu polecamy Ci udać się w kierunku Owińsk, gdzie znajduje się m.in. **Park Orientacji Przestrzennej**.

Wartę pokonasz **kładką pieszo-rowerową**, przy której wzniesiono wieżę widokową. Na drugim brzegu czeka m.in. pocysterskie opactwo.

Wskazówki dojazdu:

4. MAŁA BIAŁOWIEŻA
CZESZEWSKI LAS

Nadleśnictwo Jarocin

Jest to **najstarszy rezerwat** w Wielkopolsce, jego fragmenty chroniono już ponad 100 lat temu. Dziś ma ponad 500 ha i jest centralną częścią **Żerkowsko-Czeszewskiego Parku Krajobrazowego**, który jest jednym z najpiękniejszych miejsc Wielkopolski. Do rezerwatu dotrzesz od południa polną drogą albo od północy korzystając z promu „Nikodem".

Po rezerwacie oprowadzą Cię **ścieżki edukacyjne** *„Tropem Leśnych Zwierząt"* i *„Starorzecze"* oraz biegnąca wzdłuż mniejszego cieku *„Nad Lutynią"*. W ich bezpośrednim sąsiedztwie znajduje się specjalnie przygotowane miejsce na wypoczynek. Możesz tu napotkać siedem z dziewięciu naszych krajowych dzięciołów, ale też bielika czy puszczyka. Różnorodność biologiczna rezerwatu jest niesamowita, stąd nazywany jest małą wielkopolską „Białowieżą".

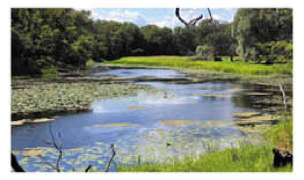

Będąc w Czeszewie odwiedź **Centrum Zarządzania Łęgami** i Instalację Rzeka, która znajduje się tuż przy ośrodku.

Prom jest czynny codziennie (także w soboty i niedziele) w dniach od 1 maja do 31 października w godzinach 10.00-18.00. Przeprawa płatna.

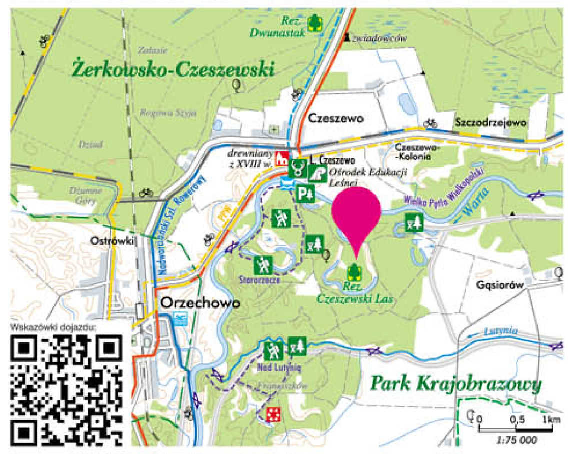

Wskazówki dojazdu:

5. WIDOK NA POZNAŃ
DZIEWICZA GÓRA

Nadleśnictwo Łopuchówko

Dziewicza Góra jest najwyższym wzniesieniem **Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka** i drugim najwyższym szczytem w okolicach Poznania po Górze Moraskiej. Wierzchołek góry i jego otoczenie porośnięte są pięknymi lasami składającymi się z sosny i prawie wszystkich gatunków rodzimych drzew liściastych.

U podnóży Dziewiczej Góry usytuowany jest **Ośrodek Edukacji Przyrodniczo-Leśnej** z Salonem Fotografii Przyrodniczej *FOTO-NATURA* oraz wiatą ogniskową. Zasady działalności ośrodka oraz warunki korzystania z paleniska znajdują się na stronie internetowej Nadleśnictwa Łopuchówko.

Parking Dziewicza Góra to pierwszy przystanek **ścieżki edukacyjnej**. Jej największym walorem jest **dostrzegalnia przeciwpożarowa** z tarasem widokowym na wysokości 30 metrów, z którego można podziwiać rozległą panoramę Poznania oraz Puszczy Zielonki.

Wskazówki dojazdu:

6. CZERWCOWI ZAPAŚNICY
NADLEŚNICTWO WŁOSZAKOWICE

Nadleśnictwo Włoszakowice

Widziałeś kiedyś kombinację walk sumo i zapasów w wykonaniu jednego z największych chrząszczy w Europie. Nie? To koniecznie zarezerwuj sobie jeden z czerwcowych wieczorów i odwiedź Nadleśnictwo Włoszakowice. To właśnie tutaj możesz spotkać **jelonka rogacza** – jednego z najrzadszych i najbardziej zadziwiających chrząszczy na naszym kontynencie. Jak przygotować się na spotkanie z tym zapaśnikiem? Wystarczy, że wejdziesz w las tuż przy parkingu, znajdziesz pniaki, uzbroisz się w cierpliwość i wytężysz mocno wzrok.

Jeżeli już jesteś w tym miejscu koniecznie powinieneś odwiedzić **punkt edukacyjny** leśnictwa Krzyżowiec, gdzie będziesz miał okazję poznać wiele roślin a także dowiedzieć się jak wypalano niegdyś węgiel drzewny. To tutaj znajduje się jedyna w Wielkopolsce czynna **retorta**. Tu również znajduje się drewniany wigwam oraz miejsce na ognisko.

Wskazówki dojazdu:

7. ŚLADAMI LĄDOLODU
NADLEŚNICTWO CZERNIEJEWO

Nadleśnictwo Czerniejewo

Chcąc podziwiać uroki **Parku Krajobrazowego Promno** koniecznie wybierz się na **ścieżkę przyrodniczo-leśną w Jeziercach**. Ścieżka składa się z dwóch pętli: krótsza o długości 2,5 km oraz dłuższa o długości 3,7 km. Trasę pokonasz pieszo. Będziesz miał okazję zobaczyć pięć ukrytych w lesie jezior zwanych babskimi, zapoznać się z rodzimymi gatunkami fauny i flory dzięki tablicom edukacyjnym, a także poznać pracę leśnika. W obrębie jezior nie wyznaczono oficjalnych kąpielisk, dlatego też wszystkie osoby korzystające z kąpieli w obrębie opisanych akwenów czynią to na własną odpowiedzialność.

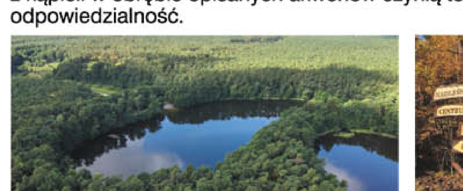

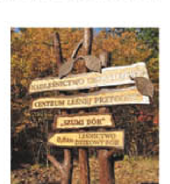

Po wędrówce przez las, możesz odpocząć pod wiatą. Doskonałym miejscem na odpoczynek, również dla głodnych wiedzy, będzie **ośrodek edukacyjny** Nadleśnictwa – **Centrum Leśnej Przygody *„Szumi Bór"***. Zazwyczaj w dni pracujące odbywają się tu dla grup zorganizowanych zajęcia z zakresu edukacji przyrodniczo-leśnej.

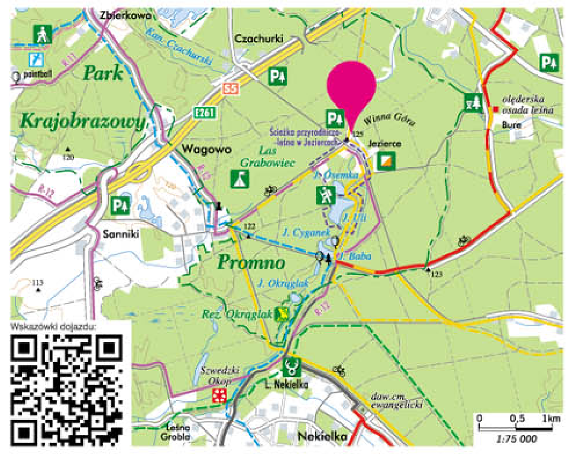

Wskazówki dojazdu:

WYCIECZKA DO LASU
Twoje bezpieczeństwo jest Twoją odpowiedzialnością.

Wybierając się do lasu powinieneś odpowiednio się przygotować. Pamiętaj że to, co zabierzesz ze sobą, może cię uchronić przed skutkami nieprzewidzianych sytuacji. Las jest środowiskiem przyjaznym człowiekowi jeśli wiesz, jak o nie dbać i mu nie szkodzić.

PRZYGOTUJ SIĘ DO WYCIECZKI

• Przygotuj plan wycieczki • Sprawdź, ile czasu będziesz potrzebował • Sprawdź pogodę • Zapisz sobie telefon do lokalnego leśniczego i straży leśnej, nie zapomnij też o numerze alarmowym 112 – mogą się przydać • Powiadom znajomych, dokąd się wybierasz • Nie zbaczaj ze szlaku, nie stosuj skrótów – w ten sposób nie zgubisz drogi • Staraj się nie chodzić sam, jeśli nie masz doświadczenia. Z przyjaciółmi zawsze jest milej wędrować • Po każdej wyprawie obejrzyj dokładnie całe ciało, czy gdzieś nie wbił się kleszcz

#CZASWLAS

Opracowanie: Lasy Państwowe
Projekt graficzny: Polska Grupa Infograficzna

ISBN 978-83-7445-689-0

wydawca:
©2024 TopNovum Sp. z o.o., ul. Perzycka 11, 60-182 Poznań
tel. 61 662 55 00, www.topmapa.pl
wydanie 3, ISBN 978-83-7445-689-0

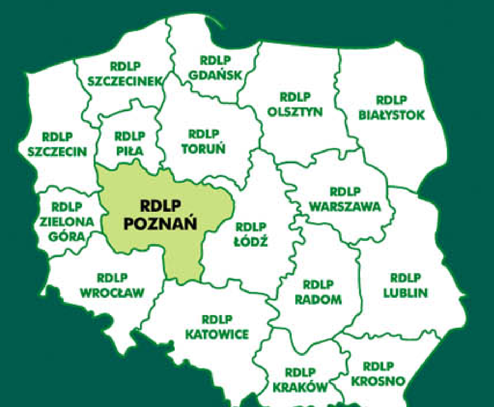

WFOŚiGW POZNAŃ

Dofinansowano ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Poznaniu

ul. Gajowa 10, 60-959 Poznań, tel. 61 668 44 11

poznan.lasy.gov.pl | facebook.com/RDLPwPoznaniu

Poznań 2024

8. RAJ DLA ROWERZYSTÓW
KSIĘŻE GÓRY

Nadleśnictwo Pniewy

Lubisz jazdę na rowerze i nie straszne Ci leśne eskapady? Jeżeli tak, to zdecydowanie powinieneś wybrać się w **Księże Góry**. Wiek nie ma tu znaczenia. Czy jesteś mały, czy duży, z pewnością będziesz wspaniale się bawić, pokonując rowerem leśne ostępy. Miłośnicy jednośladów mają do dyspozycji **dwie trasy**: rodzinną i profesjonalną. Krótsza – rodzinna – prowadzi leśnymi ścieżkami i nie ma na niej trudnych technicznie odcinków. Pamiętaj jednak, że na przejażdżkę po lesie warto wybrać rower górski lub trekkingowy.

Jeżeli jesteś wprawionym rowerzystą, koniecznie wypróbuj trasę profesjonalną. Na przeszło czterokilometrowej trasie znajdują się liczne hopki, zjazdy, rampy i mostek.

Leśna przejażdżka przyniesie Ci mnóstwo satysfakcji!

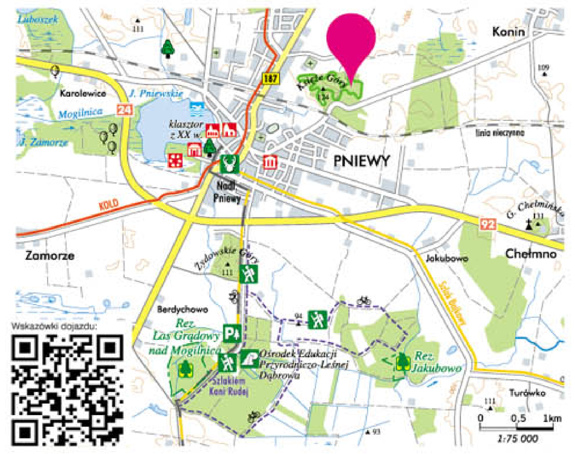

Wskazówki dojazdu:

9. POLSKIE PIRAMIDY
PARK KULTUROWY WIETRZYCHOWICE

Nadleśnictwo Koło

Są to piramidy – a właściwie – **grobowce megalityczne**, które powstały na naszych ziemiach zanim zbudowano Stonehenge czy piramidy w Egipcie. Ich wiek szacuje się na ponad 5500 lat!

Na terenie Nadleśnictwa Koło znajduje się sześć takich grobowców. Pięć z nich odnajdziecie w miejscowości Wietrzychowice (gmina Izbica Kujawska), jeden przy samej siedzibie nadleśnictwa w Gaju Stolarskim. Oba obszary stanowią **Park Kulturowy Wietrzychowice**.

Nazwa *„megalit"* oznacza dosłownie *„wielki kamień"* (*megas* – wielki, *lithos* – kamień). Co roku we wrześniu na terenie parku odbywa się *Festyn Archeologiczny* w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa – Wehikuł Czasu.

Wskazówki dojazdu:

10. W CIENIU PUSZCZY BIENISZEWSKIEJ
ŹRÓDEŁKO ŚW. BARNABY

Nadleśnictwo Konin

Nieopodal miasta Konin położony jest najcenniejszy pod względem przyrodniczym obszar Nadleśnictwa Konin. To kompleks lasów w pobliżu Kazimierza Biskupiego, zwany **Puszczą Bieniszewską**. Przez wzgląd na swoje walory znaczna część terenu Puszczy została objęta obszarem Natura 2000.

Dodatkową atrakcją przyrodniczą są cztery **rezerwaty przyrody**, znajdujące się w jego sercu: *Bieniszew*, *Mielno*, *Pustelnik* i *Sokółki*. Rezerwaty łączy piesza i rowerowa **ścieżka edukacyjno-przyrodnicza**, udostępniająca najatrakcyjniejsze uroczyska, jeziora, pomniki przyrody i zabytki. Wśród nich na największą uwagę zasługuje wzniesiony w XVII wieku na szczycie Sowiej Góry **Klasztor Ojców Kamedułów**.

Ścieżka o długości 6 km rozpoczyna się 8 km od Konina, w pobliżu miejsca postojowego przy klasztorze Kamedułów i prowadzi przez kolejne rezerwaty. Jednym z ciekawszych punktów ścieżki jest **zabytkowa studzienka** oraz pozostałości po kapliczce św. Barnaby, jednego z patronów zakonu.

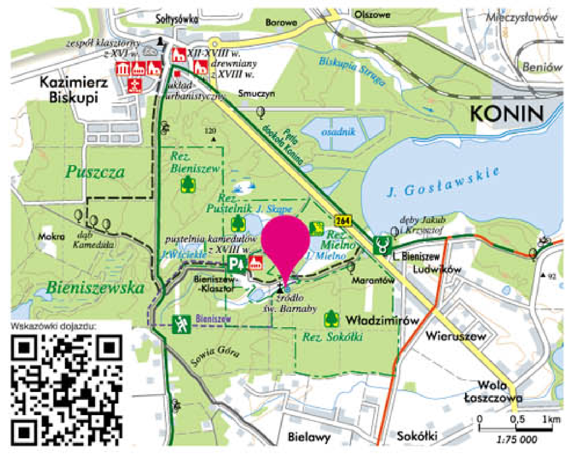

Wskazówki dojazdu:

11. SKARBNICA POLSKICH DRZEW
ARBORETUM LEŚNE W STRADOMI DOLNEJ

Nadleśnictwo Syców

W Stradomi Dolnej, między Ostrowem Wlkp. a Wrocławiem, mieści się **Arboretum Leśne** im. prof. Stefana Białoboka, które zniewala swoim pięknem. Wiosną przywitają Cię tu kwitnące magnolie i ponad 300 odmian różaneczników. Największą atrakcją arboretum jest jednak **alpinarium**, czyli skalny ogród, w którym zgromadzono kolekcję roślin chronionych liczącą ponad sto gatunków. Alpinarium otacza kilka stawów zasiedlonych przez rośliny wodno-błotne. Po osobliwościach Arboretum oprowadzają **ścieżki edukacyjne** *„Stradomia"* oraz *„Arboretum"* połączone z Zieloną Szkołą dla dzieci i młodzieży.

Arboretum pełni również rolę plantacji nasiennej i banku genów. Swoiste archiwum klonów zabezpiecza na wypadek śmierci geny najbardziej wartościowych drzew w kraju. Na przykład znany dąb Bartek czy Napoleon też ma w Arboretum swoich sklonowanych, małych jeszcze, braci bliźniaków.

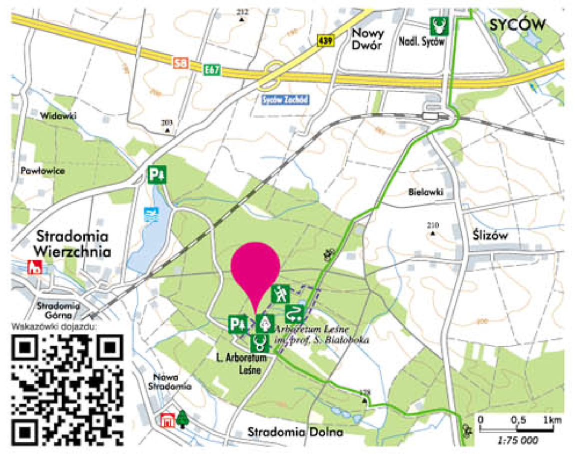

Wskazówki dojazdu:

12. Z GŁOWĄ W CHMURACH
WIEŻA WIDOKOWA JAGODA

Nadleśnictwo Karczma Borowa

Jagoda II to nowa, **drewniana wieża widokowa**, którą możemy podziwiać w okolicach Osiecznej koło Leszna.

30-metrową konstrukcję widać z oddali, ale ciekawsze jest to, co można zobaczyć, wspinając się na jej szczyt. Trzeba pokonać 152 stopnie i niemalże z głową w chmurach można podziwiać krajobraz okolicy. Z jednej strony zobaczysz panoramę Osiecznej, jeziora i klasztoru, z drugiej okolicznych lasów.

Dotrzeć do Jagody II jest nietrudno (także rowerem), gdyż drogę wskazują tablice informacyjne. Jadąc od strony Leszna w stronę Osiecznej należy skręcić w prawo, tuż za stacją benzynową – droga w kierunku Ponieca. Jagoda II stanęła w miejscu starej Jagody, która miała tylko osiem metrów. Otaczający las przerósł ją i nie spełniała ona już swojej rekreacyjnej funkcji.

Wskazówki dojazdu:

13. ŚLADAMI CHOPINA
PAŁAC RADZIWIŁŁÓW

Nadleśnictwo Antonin

Jeśli lubisz zwiedzać pałace, to polecamy wycieczkę do **pałacu Radziwiłłów**. Do Antonina dotrzesz zarówno samochodem, jak i pociągiem. To miejsce, obowiązkowo trzeba odwiedzić, by móc poznać historię oraz poczuć ducha Antonina i jego okolic. To tu, w czasie dwóch pobytów, Fryderyk Chopin grał i uczył muzykowania księżniczkę Wandę Radziwiłłównę.

Konstrukcję i elewację pałacu myśliwskiego wykonano w 100% z drewna modrzewiowego i osadzono na fundamencie z rudy darniowej, często wykorzystywanej w budownictwie na terenie Doliny Baryczy. W pałacu odbywają się coroczne koncerty **Międzynarodowego Festiwalu *„Chopin w barwach jesieni"***.

Tuż za pałacem rozpoczyna się przepiękny **rezerwat Wydymacz**. Znajdziesz tam quest pod nazwą *Wyprawa do rezerwatu Wydymacz*. Początek trasy przy mapie Nadleśnictwa Antonin, obok bramy wjazdowej przy ulicy Pałacowej.

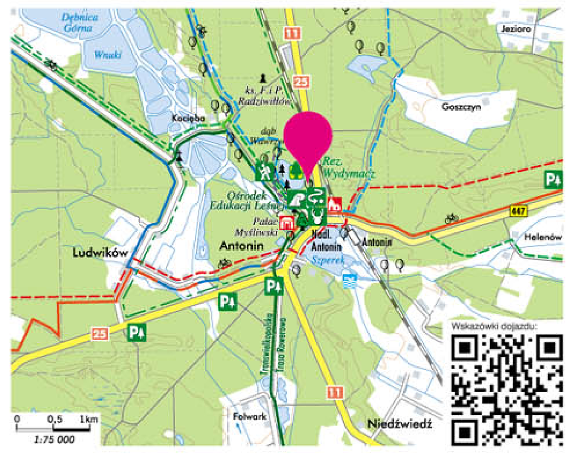

Wskazówki dojazdu:

JAK SIĘ ZNALEŹĆ W LESIE
Twoje bezpieczeństwo to Twoja odpowiedzialność

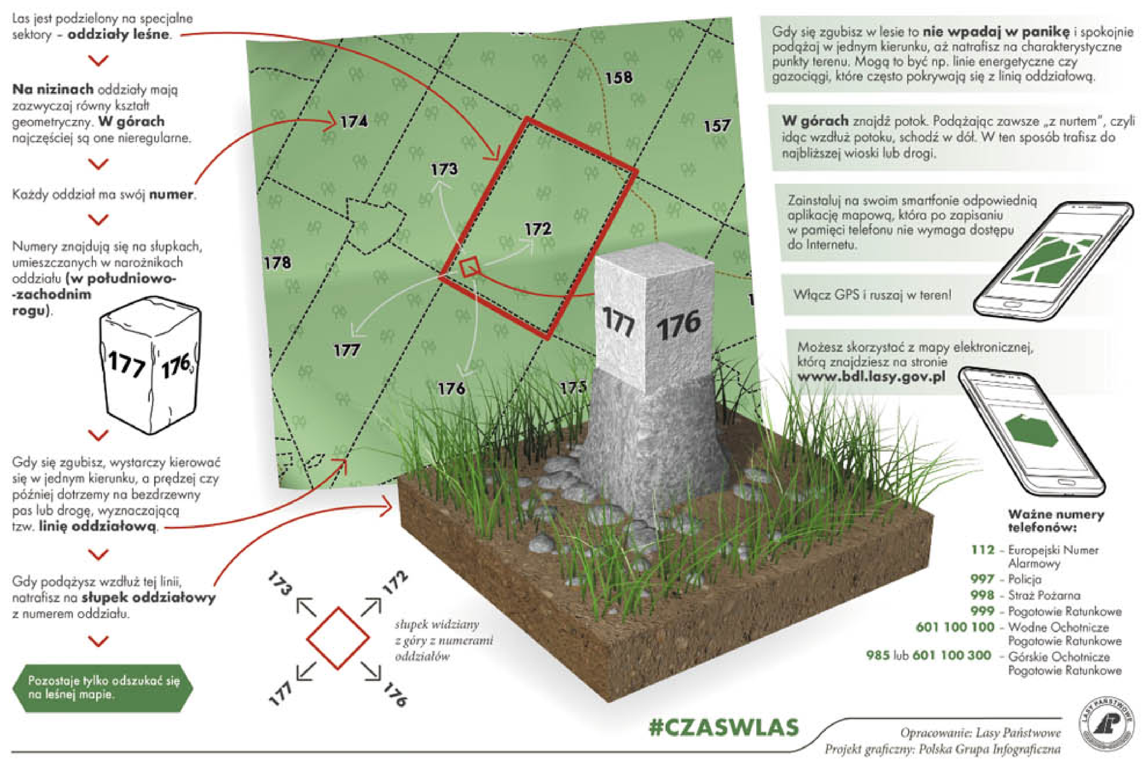

#CZASWLAS

Opracowanie: Lasy Państwowe
Projekt graficzny: Polska Grupa Infograficzna

Szukasz podręcznej mapy lasów z dostępem do wielu danych?

Zeskanuj kod QR albo pobierz aplikację mBDL i odkrywaj uroki polskich lasów

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Poznaniu

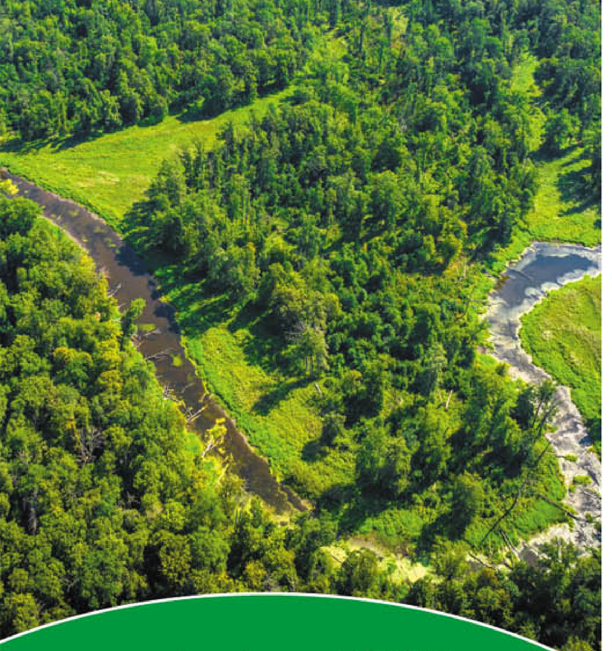

mapa turystyczna 1:300 000

14. OŚRODEK KULTURY LEŚNEJ W GOŁUCHOWIE

OKL Gołuchów

Ośrodek Kultury Leśnej w Gołuchowie łączy kulturę z edukacją. W zabytkowym parku kryje się wiele ciekawostek botanicznych. Południowa część parku ma charakter arboretum, północna – lasu. Spacerując po parku, warto zwróć uwagę na **Jana** – **drzewo** o niezwykle ciekawym pokroju. *To w jego sąsiedztwie ustanowiono rekord Guinnessa w największym zgromadzeniu ludzi przebranych za drzewa*!

Dzięki licznym questom zapoznasz się z postaciami związanymi z XVI-wiecznym renesansowym **zamkiem Leszczyńskich**. Polecamy zabawę *„Śladami Izabelli z Czartoryskich Działyńskiej"*, w ramach której poznasz jej niezwykłą biografię, a także zgłębisz dzieje magnackiej rezydencji.

Położona w lesie **zagroda pokazowa zwierząt** spodoba się nie tylko najmłodszym. Zobaczysz w niej daniele, dziki, koniki polskie i żubry.

Wskazówki dojazdu:

15. KRAINA BUSHCRAFTERÓW
PUSZCZA NOTECKA

Nadleśnictwo Sieraków

Sierakowskie lasy to prawdziwy raj dla **bushcrafterów**! Tu spędzisz noc w lesie i oderwiesz się od miejskiego zgiełku. Jeżeli planujesz nocowanie w lesie, koniecznie wyposaż się w hamak i ciepłą odzież. Więcej wskazówek o tym jak przygotować się do wyprawy survivalowej znajdziesz w naszej infografice.

Bezkres puszczańskich terenów możesz podziwiać z **wieży obserwacyjnej Zdroje**, która na co dzień pomaga leśnikom monitorować las i szybko wykrywać pożary. Jeżeli chcesz wejść na taras widokowy i poczuć się jak strażnik lasu, skontaktuj się z leśnikami z Sierakowa i umów wizytę. Z wieży bez trudu zobaczysz *Francuskie Góry*, czyli pasmo wydm w **Puszczy Noteckiej**, porośniętych lasem sosnowym. Nazwa wzgórz wywodzi się z podania o wojskach napoleońskich, które miały kłopoty z przetoczeniem ciężkich armat przez sypki wydmowy piasek.

Wskazówki dojazdu:

16. W LESIE NA SPORTOWO
DISC GOLF W LUBONIU

Nadleśnictwo Babki

Disc Golf to wciąż mało znana dyscyplina sportowa, ale z roku na rok zyskująca na popularności. Gracze rzucają dyskiem do celu na zasadach podobnych do tych znanych z golfa. Jedyny w wielkopolskich lasach tor do Disc Golfa wraz ze **ścieżką edukacyjno-rekreacyjną** znajduje się w Lasku Majońskim w Luboniu niedaleko Poznania (Nadleśnictwo Babki).

Oprócz gry to także porządna dawka wiedzy o przyrodzie. Tabliczki przy miejscach startowych zawierają sporo informacji o lesie, klimacie i ochronie środowiska. Ścieżka jest dostępna zarówno dla odwiedzających turystów indywidualnych, jak i grup zorganizowanych.

Wskazówki dojazdu:

17. LEŚNY PLAC ZABAW
LEŚNA OAZA W GNIEŹNIE

Nadleśnictwo Gniezno

Leśna Oaza to projekt, który powstał przy współpracy Nadleśnictwa Gniezno, Fundacji Pracowniczej VKR oraz pracowników gnieźnieńskiej fabryki *Velux*. Powstałe **miejsce rekreacji** tworzy kompleks trzech stref: kreatywnego placu zabaw dla dzieci, strefy relaksu oraz zewnętrznej siłowni.

Leśna Oaza jest wykonana z drewnianych elementów, wtopiona w otaczający las, zachęca każdą grupę wiekową do relaksu i aktywności na świeżym powietrzu. Leśna Oaza ma łączyć pokolenia i być atrakcyjna również dla dorosłych, seniorów, a także sportowców. To wręcz idealne miejsce na wypoczynek w otoczeniu przyrody.

Leśna Oaza jest położona w bliskim sąsiedztwie miasta Gniezna, dojechać można do niej samochodem, komunikacją miejską bądź rowerem.

Wskazówki dojazdu:

18. LEŚNY VR
CENTRUM EDUKACJI LEŚNEJ W OBORNIKACH

Nadleśnictwo Oborniki

Oborniccy leśnicy stworzyli wyjątkowe w Wielkopolsce **multimedialne centrum edukacji leśnej**. Z pomocą rozszerzonej rzeczywistości możesz m.in. własnoręcznie posadzić drzewa, zasiąść w kabinie harwestera czy też niczym liście drzew spróbować łapać promienie słońca.

Nowoczesne **Centrum Edukacji Leśnej** oparte jest na multimediach. 13 punktów ekspozycyjnych zostało wykonanych z drewna, by w pełni wyeksponować potencjał tego ekologicznego i w pełni odnawialnego materiału. Każde stanowisko niesie potężną dawkę wiedzy i emocji.

Centrum możesz odwiedzić jedynie po uprzednim kontakcie telefonicznym z Nadleśnictwem. Po wizycie w Centrum, możesz skorzystać z miejsca na ognisko.

Wskazówki dojazdu:

19. Z WIDOKIEM NA PRZYSZŁOŚĆ
MSZAR BOGDANIEC

Nadleśnictwo Krotoszyn

Mszar to teren zabagniony, przez co trudno dostępny, a jednocześnie niezwykle cenny przyrodniczo. Zwłaszcza w Wielkopolsce zmagającej się z niedoborami wody. Stąd pomysł, by na granicy **rezerwatu** chroniącego torfowisko ustawić **platformę widokową**. Pomaga ona chronić wrażliwą na uszkodzenia roślinność mszaru, a nam pozwala podziwiać ją bez ryzyka zamoczenia nóg. Wiosną możesz cieszyć się widokiem tańczących żurawi. Z kolei latem w zachwyt wprawią cię łany białych kłębków, będących owocami wełnianki pochwowatej.

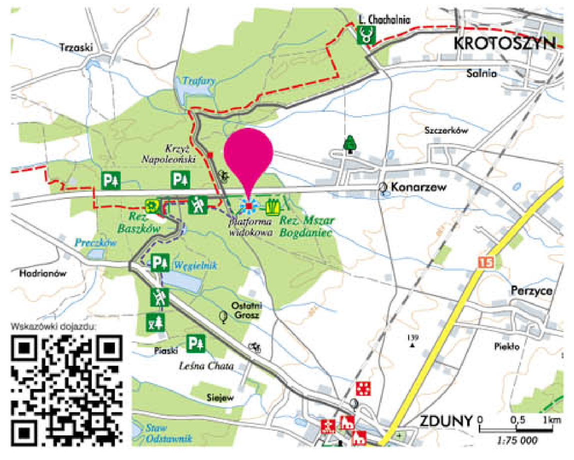

Wskazówki dojazdu:

Co powinieneś wiedzieć, zanim pierwszy raz ZANOCUJESZ W LESIE

Portal Czaswlas.pl to narzędzie, dzięki któremu zaplanujesz ciekawą i dostosowaną do swoich potrzeb wycieczkę do lasu